

ภาพแสดงว่า “ทุนสำรองฝ่ายออกบัตร”
มีมาก่อนการก่อตั้ง “ธนาคารแห่งประเทศไทย”

ย
ย
ย
ย

เนื่องจากประเทศอังกฤษเป็นคู่สงครามกับญี่ปุ่น และเมื่อจำนวนธนบัตรเริ่มขาดแคลนเพราะประชาชนและกองทหารญี่ปุ่นมีความต้องการใช้ธนบัตรเพิ่มสูงขึ้น รัฐบาลจึงขอให้ทางการญี่ปุ่นช่วยจัดพิมพ์โดยมอบให้ บริษัท Mitsui Bussan Kaisha เป็นตัวแทนดำเนินการติดต่อกับโรงพิมพ์ธนบัตรของรัฐบาลญี่ปุ่นให้เป็นผู้จัดพิมพ์ เรียกว่า โธ นบัตรแบบ ๕ โย

ย ในช้่วงนี้การจ้ัดพิมพ์ข้อความในธนบัตรจ้าเป็นต้องแก้ไขอย่างกะทันหัน

โดยจ้าเป็นต้องใช้ภาษาไทยที่สะกดตัวอักษรแบบใหม่แตกต่างไปจากรากศัพท์ภาษาไทยที่ถูกต้อง เช่น **รัฐบาลไทย** ธนบัตรเป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย

ทางญี่ปุ่นแจ้งให้ทางนายกรัฐมนตรึทราบว้า ภาษาไทยเรียนยากเพราะมีพยัญชนะและสระมากมายเหลือเกิน จึงเห็นว้าคว้รใช้ภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาราชการแทน นายกรัฐมนตรึได้หาทางออกโดยการดอบล่ียงไปว้า ไทยเรามีหนังสือเป็น ๒ ชุด ชุดหนึ่งใช้ในราชการ ซึ่งเรียนยากหน่อย

(บน) ตัวอย่าง **ธนบัตรแบบ ๕ รุ่น ๑**
ประกาศออกใช้ ๑๐ กรกฎาคม ๒๔๘๕

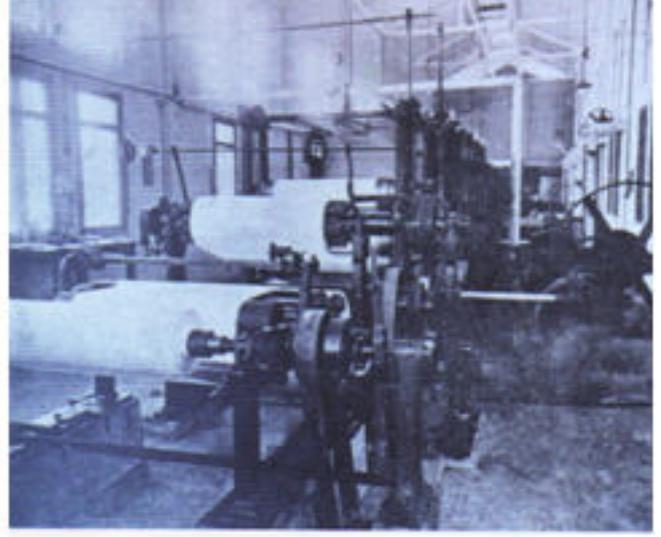
(จว้า) ตัวอย่าง **ธนบัตรแบบ ๕ รุ่น ๑**
ประกาศออกใช้ ๒๐ ตุลาคม ๒๔๘๖
เปลี่ยนจากรว้ “**รัฐบาลไทย**” เป็น “**รัฐบาลไทย**”

ย ย ย ย ย

ด้วยเหตุนี้รัฐบาลจึงต้องรีบแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในเรื่องนี้เป็นการด่วน โดยประกาศใช้เป็นทางการ เมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๘๕ ให้กระดาษ ๕ ตัว และกระดาษพิเศษ ๑๓ ตัว อย่างไรก็ตาม มีการใช้เพียงสองปีเศษ ก็ยกเลิกกลับไปใช้การเขียนภาษาไทยอย่างเดิม

การแก้ปัญหาอีกเรื่องหนึ่งในยามที่สงครามทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นเป็นลำดับจนสถานการณ์ไม่เป็นที่น่าไว้วางใจนั้น รัฐบาลเห็นว่า หากประเทศญี่ปุ่นซึ่งในขณะนั้นเป็นผู้จัดพิมพ์ธนบัตรให้รัฐบาลไทยไม่สามารถขนส่งธนบัตรเข้ามาภายในประเทศได้ ก็จะทำให้ประเทศไทยขาดแคลนธนบัตรออกใช้ และจะต้องตกอยู่ในฐานะที่ลำบากเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้น รัฐบาลจึงได้ตัดสินใจพิมพ์ธนบัตรขึ้นเอง โดยใช้วัสดุที่พืงหาได้ในประเทศ และให้ กรมแผนที่ทหารบก กรมอุทกศาสตร์ กรมทางหลวง กรมรถไฟ และโรงพิมพ์เอกชนบางแห่งเป็นผู้พิมพ์ และถึงแม้การพิมพ์จะมีคุณภาพต่ำและมีการปลอมแปลงมาก

(ซ้าย) โรงงานกระดาษไทย จังหวัดกาญจนบุรี เป็นอีกแห่งที่ใช้ผลิตกระดาษสำหรับพิมพ์ธนบัตร
(ขวา) เครื่องจักรทำกระดาษภายในโรงงาน